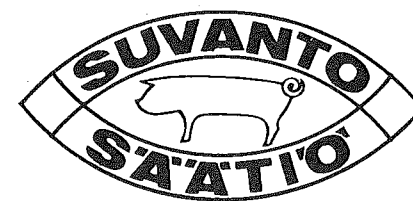

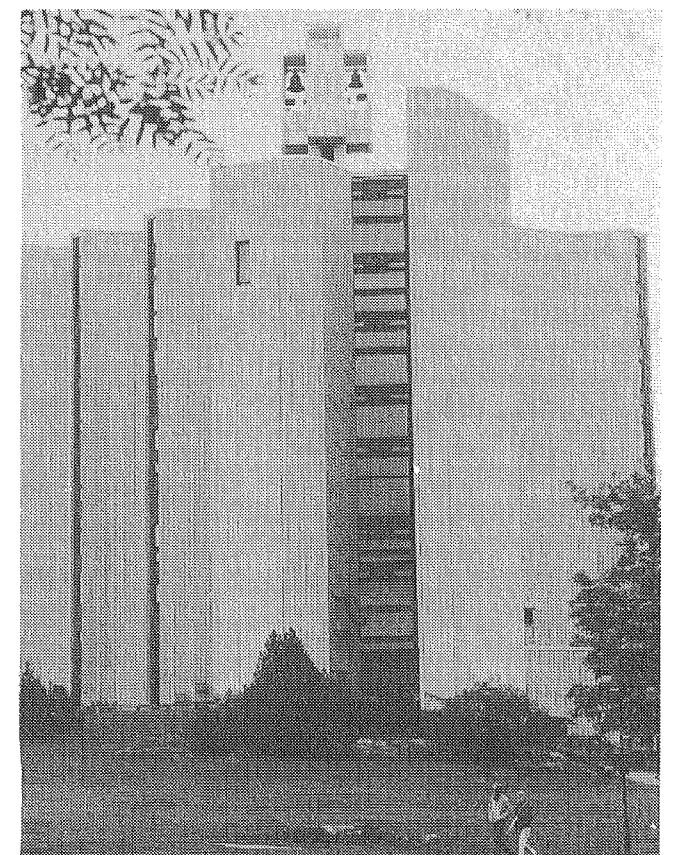
SUVANNON SEUTU

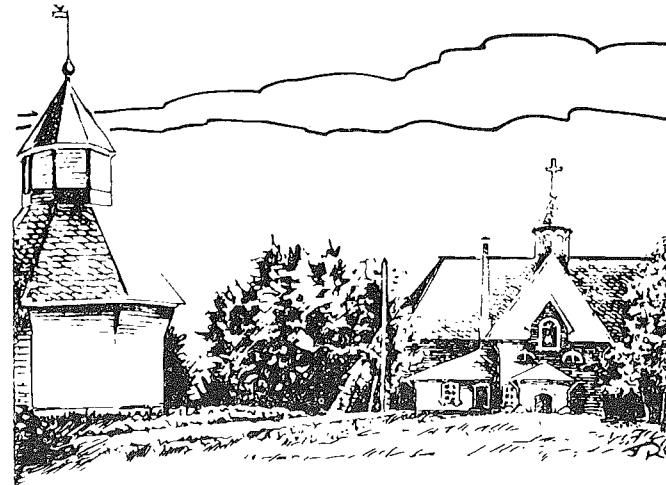
SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 5 1987
HEINÄKUU

Kalevan kirkko Tampereella. Tähän kirkkoon sakkolalaiset saapuvat juhla jumalanpalvelusta kuulemaan.

TAPULIN VARJOSSA

Hyvä Juhlaväki!

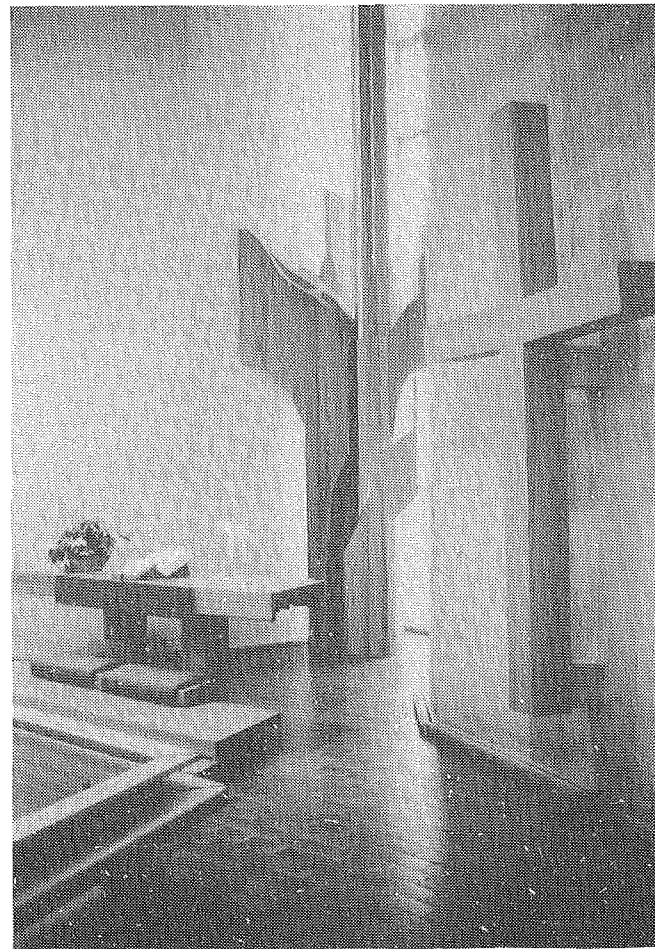
Toivotan teidät Tampereen ev.lut. seurakuntien puolesta tervetulleeksi juhlaanne Tampereelle!

Sakkola on teille menneisyyttä, mutta samalla muistojenne kautta voimakkaasti tähän hetkeen vaikuttavaa todellisuutta. Muistot pysyvät elävinä, kun niitä saa yhdessä toisten saman seudun ja samojen vaiheiden kautta kulkeneiden ihmisten kanssa palauttaa mieliin. Teidän pitäjäjuhlanne täällä Tampereella on tällainen muistojen mieliin palauttamisen päivä.

Parhaat muistot viitoittavat myös tietä eteenpäin. Muistot välittävät meille viestin menneisyydestä. Siellä oli koti, oli koulu ja kirkko. Niistä käsin viitattiin tietä hyvään elämään. Sama isien kirkko on nytkin meille tarjoamassa evankeliumista uutta voimaa etsiytymään siihen suuntaan, mihin jo tienviitat Karjalassa, lapsuuden ja nuoruuden vuosina osoittivat.

Toivotan teille iloista toistenne tapamista ja virkistävää kesää!

TIMO SAARELMA
Tuomiorovasti

Kuva Kalevan kirkosta sisältä: Kalevan Kirkon alttari ja ikkunaristi.

XXXX SAKKOLAN PITÄJÄJUHLAT

TAMPEREELLA 01. – 02.08.1987

SAKKOLAN
SOTAINVALIDIT
45-
VUOTTA

MUISTOJEN ILTA
01.08.-87 klo 18.00 Tampereen Kauppaoppilaitoksella
Sammonkatu 45,

OHJELMA

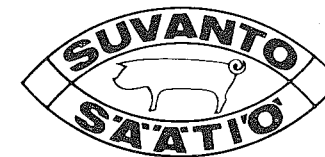
ALKUSOITTO: Tammer-Hanurit
TERVETULOTOIVOTUS: Katsaus menneeseen
Matti Karonen
LAUSUNTAA: Reino Volanen
YKSINLAULUA: Irja Jääskeläinen
KOHTAUS TUNTEMATTOMASTA SOTILAASTA
YHTEISLAULUA: Yleisö ja orkesteri
TERVEHDYKSET

MUSIIKKIESITYKSIÄ: Tammer-Hanurit
PIIRILEIKKEJÄ: Kirkonkylän Nuorisoseura
ja yleisö

VÄLIAIKA

TANSSIMUSIIKKIA: Tammer-Hanurit

ARPAJAISET – RAVINTOLA

40-
VUOTTA

PÄIVÄN OHJELMA
02.08.1987

KUNNIANOSOITUKSET

Klo 9.00 Kalevankankaan Sankarihauta

Klo 9.15 Karjalaan jääneiden vainajien muisto-
merkillä

JUHLAKIRKKO

Klo 10.00 Kalevan kirkossa
Saarnaa Rovasti Matti Hakkarainen
Altтарipalvelus Kirkkoherra Simo Koho
Urut Marja Haikka

Klo 12.00 Ruokailu Yliopistolla

PÄÄJUHLA

Klo 13.30 Tampereen Yliopistolla
Kalevantie 4

JUHLAMENOT kuuluttaa Lauri Lamppu

JUHLIEN JÄRJESTELY:

Sakkolan Sotainvalidit, avustaa Sakkolan Kirkonkylän Nuorisoseura.

OHJELMA YLIOPISTOLLA

ALKUSOITTO Jean Sibelius: Alla Marcia
Luonetjärven Varuskuntasoihtokunta
joht. mus. luutn. Pekka Kajander

HILJAINEN HETKI Narvan marssi
Sankarivainajille ja Karjalaan
jääneille vainajille

KARJALAISTEN LAULU Soittokunta ja yleisö

TERVETULOTOIVOTUS Matti Karonen

YKSINLAULUA Juho-Antti Koiranen,
säest Leena Koivisto

SUVANTO-SÄÄTIÖN 40-vuotis historiikki
Hallituksen pj. Yrjö Raaska

TANHUJA Parkanon Nuorisoseura
johtaa Aino Pokkinen

VÄLIAIKA

MUSIIKKIESITYKSIÄ Martti Parantainen: Muistojen mailta
Luonetjärven varuskuntasoihtokunta

KUOROLAULUA Tampereen VELJESKUORO
johtaa Dir. mus. Alvar Kivimäki,
solistina Matti Hannula

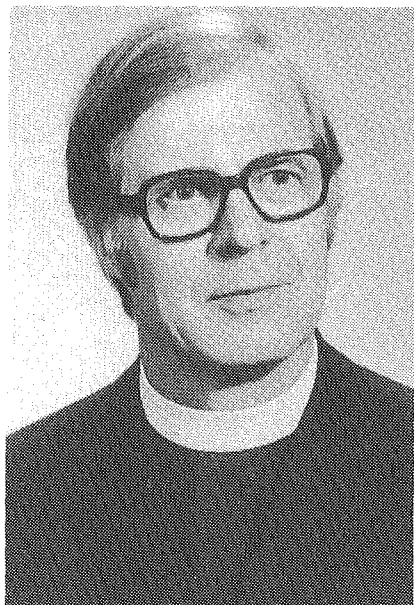
JUHLAPUHE Ammattikasvatusneuvos
Matti Laamanen

KOLME KARJALAA Kirjoittanut Erkki Mutru
esittävät Eeva Koiranen, sekä
Pirjo ja Anu Lindell

TERVEHDYKSET Tampereen kaupunki
Valtuuston p.j. Matti Koponen
Seurakunnat
Kirkkoh. Simo Koho
Helsingin Sakkola-Seura

LOPPUSANAT Suvanto-Säätiö
Valtuuston p.j. Eero Kurikka

MAAMME Soittokunta ja yleisö

Sakkola-juhlien Jumalanpalveluksessa Tampereen Kalevan kirkossa saarnaa rovasti Matti Hakkarainen.

Kaikki lapsuuden kesät 1930-luvulla Matti vietti täällä Sakkolan Sipilänmäellä Ida ja Matti Laamasen perheessä. Vielä sotakesänä v. 1942 serkukset Matti Laamanen, "Pien Matti" ja Matti Hakkarainen, "Helsingin Matti" hoitelivat kahdestaan talossa tehtävät miesten työt, joten kyntämiset ja kylvämiset tulivat silloin tutuiksi helsinkiläispojalle.

Rovasti Matti Hakkarainen on tullut tutuksi aikanaan esim. Television välityksellä Lähimmäinen-ohjelmassa.

Nykyisin hän on Helsingin Huopalahden seurakunnan kirkkoherra.

Sakkolalaiset!

Tervehdys täältä Hämeestä joka puolelle Suomen kamaraa! Me täällä Tampereella ja Pirkanmaalla olemme hiukan ylpeitä paljon puhutusta "RIEVÄKYLÄSTÄ" ja miksei Tampere olisi ylpeilyn arvoinenkin. Me kaikki sakkolalaiset voimme ensi elokuun 1—2 päivänä siitä tehdä henkilökohtaiset päätöksemme, että onko asiat todella näin onnellisesti... Vietämme silloin Sakkolan kihujuhlia, pitäjäjuhlia elikkä on kyseessä myös Suvanto-säätiön 40-vuotisjuhlit. Minä "haastan" jokaisen sakkolalaisen juhlimaan tänne pitäjäjuhlaamme! Meillä Tampereen sakkolalaisilla on silloin tilaisuus esitellä tätä kaunista kaupunkiamme ja täällä olevia nähtävyyksiä.

Yliopisto, jossa pääjuhlat juuri ovat, on arvo sinänsä. Yliopisto sijaitsee osoitteessa Kalevantie 4. Kalevan kirkko, jossa hoidetaan hengellinen puoli, löytyy melko läheltä Liisanpuisto 1:stä.

Meillä oli suunnitelmat, että järjestäisimme myös kirkkokahvitilai-

suuden kirkon huoltotiloissa, mutta se ei sopinut seurakunnan työohjelmaan ja tästä syystä jouduimme ohjelmaa muuttamaan.

Kalevan kirkko on melko uusi ja arkkitehtonisesti erikoisen nykyaikainen, jonne kyllä juhlakansa sisälle sopii. Juhlan ohjelmat ovat tässä lehdessä toisaalla tarkemmin. Sunnuntain tilaisuus yliopistolla alkaa kello 12 ja pääjuhla kello 13.30.

Muistojen ilta alkaa Tampereen Kauppaoppilaitoksella lauantaina 1. päivänä elokuuta kello 18. "Siel meil vast onki ilo yhes iha varmas ylimilleä!"

Ravintolasta vastaa molemmissa tilaisuuksissa Merkkipäiväpalvelu, pääemäntänä Paula Nieminen ja hän on syntyjään sakkolalaisia.

Sakkola-juhlien työvaliokunnan sihteerinä toivotan Teidät sakkolalaiset ystävineen tervetulleeksi Suvanto-säätiön 40-vuotisjuhlaan. Tapaamiin Tampereella!

L L

Sakkolalaisten kirkkomatka Kesälahdelle

*Lapsuuteni kasvoin kaipuussa
Karjalan,*

*vanhempieni muistot kipeinä
koskettivat.*

*Murre ja tavat, Karjalan luonne,
mieleeni painuivat,
tarinat olivat kuin kauneinta
satua.*

Näin lauloi kolmannen polven sakkolalainen Jukka Viskari Villalan kirkossa kauniina kesäkuun helluntailuantaina 6. 6. 87, kun sakkolalaiset etsivät juuriaan Karjalan laulumailta.

Näistä säkeistä voimme todeta, että ne kipeät muistot, jotka vanhemmat sakkolalaiset kokivat joutuesaan siirtymään pois kotiseudultaan, siirtyivät polvesta polveen niin, että vielä kolmannen polven sakkolalainen tuntee omakseen ne kunnaat joissa esi-isät ovat vuosisatoja eläneet ja taistelleet sekä tunteneet rajan kirot. Voimme kaikki yhtyä Aleksanteri Aavan sanoihin: "Ei meiltä häviä henki, eikä Karjala katoa."

Kun Sakkolan seurakunta 3. 10. 1949 lopetettiin, se oli kirkkohoitokunnan päätöksellä tallentanut Kansallismuseoon seurakunnalle kuulunutta kirkollisissa toimituksissa tarvittavaa esineistöä.

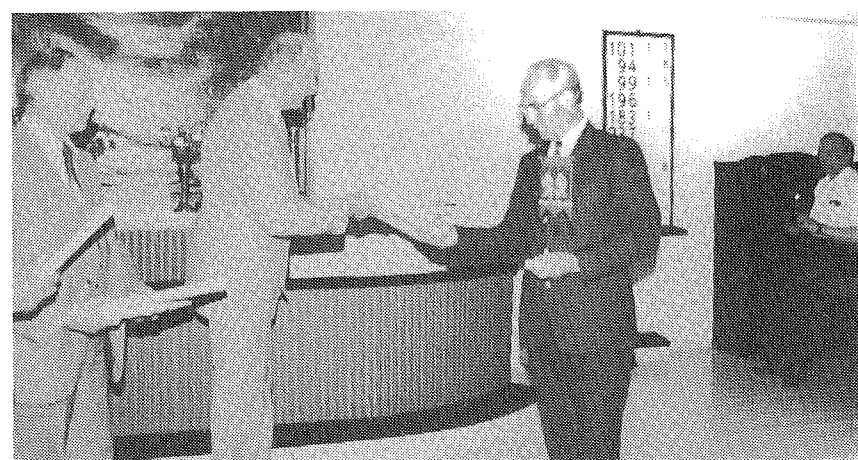
Näistä esineistä on luovutettu Lempäälän seurakunnalle 7. 1. 1950 ehtoolliskalustoa ja 8. 8. 1945 Alexandra Forsterus-Sältnin vuonna 1879 Turussa maalaaman alttaritaulun, jonka aiheena on Kristuksen taivaaseenastuminen, Kesälahden seurakunnalle.

Kesälahden kirkko oli vuoden 1941 heinäkuussa tuhoutunut ilmapommituksessa ja sodan jälkeen se pääosin Amerikan luterilaisten kirkkojen lahjavarojen turvin oli rakennettu uudelleen.

Kirkon kaunistamiseen oli saatu siirtoseurakuntien omaisuutta. Niinpä Kesälahden seurakunnan 300-vuotiskertomuksessa on maininta, et-

Suvanto-Säätiön edustajat ojentavat rovasti Paunulle Sakkolan historiakirjat. Vasemmalta Samppa Viskari, rov. Paunu, Yrjö Raaska ja Esko Kallonen.

Suvanto-Säätiön edustajat luovuttivat Kesälahden seurakunnan edustajalle Sakkolan kylähistorian ja viirin.

Ehtoollinen Villalan kirkossa jakajina rov. Paunu ja Litmanen.

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Osa matkalaisia saatiin yhteiseen kuvaan.

tä entisen Sakkolan seurakunnan alttaritaulu oli kesälahtelaisille erittäin mieluista, koska sen aihe oli sama kuin pommituksessa palaneen entisen alttaritaulun.

Vuonna 1955 tämä alttaritaulu siirrettiin silloin sinne kirkonkylästä siirrettyyn Villalan kyläkirkkoon, jossa sen paikka on nykyisinkin.

Olemme pyrkineet tutkimaan alttaritaulun vaiheita perusteellisesti koska asianlaita on ollut vain harvojen tiedossa, mutta tiedusteluista huolimatta taulun vaiheet Sakkolasta lähdön v. 1940 ja elokuun 1945 välinen on ainakin nykypolvelle tietämätön aika. Mitä vaiheita taulu on kokenut, se olisi mielenkiintoinen selvitystehtävä.

Siitä ajasta, jolloin Sakkolan seurakunta lopetettiin, on kulunut jo lähes 40 vuotta ja sen ajan päättäjät ja asianhoitoon osallistuneet ovat jo nurmen alla, tieto näistä asioista oli välillä hukkunut ajan virtaan. Kuitenkin joku tiedonmurunen alttaritaulusta ja sen sijainnista on vanhempien kertomana jäänyt muistiin.

Allekirjoittanut sai tästä tiedon vuonna 1985, jolloin Helvi ja Helli Pajari kävivät toteamassa kesäloma-retkellään isänsä Juho Pajarin kertomuksen todeksi. Tämän jälkeen herräsi eräiden miellissä ajatus alttaritaulun saamiseksi jollekin sakkolalaisten sijoituspaikkakunnalle. Epävirallisia tiedusteluja tehtiin, mutta huonoin tuloksin.

Asiantila tuli 1986 Lempäälässä pidetyissä Sakkola-juhliissa tiedostetuksi, jonka jälkeen Samppa Viskari on pitänyt yhteyttä Kesälahden seurakuntaan ja rovasti Lauri Paunuun, alttaritaulumme ja kirkonkellojemme pelastajaan. Alttaritaulun kohtalosta keskusteltiin yksityisesti myös Suvanto-säätiön piirissä, kunnes talvella 1987 säätiö päätti osallistua Kesälahden retkelle. Ja vihdoin 6. 6. 87 voitiin todeta, että olemme löytäneet uudelleen monelle rakkaan kiinnkohdan kotiseutuumme ja olemme pyhiinvaellusmatkalla noin 150 matkaajan seurassa.

Ennakkokutsua oli kuullut moni Tampereen ja Helsingin seudulla asuva sakkolalainen. Ja voidaan sanoa, että osallistujia oli ympäri Suomen ja Helga Luokkanen ja Armas Viskari olivat tulleet tätä varten Ruotsista saakka.

Voidaan todeta, että kirkkomatka

oli tavallista pitempi, noin 850 kilometriä ja yhden päivän matkaksi myös rasittavakin. Kuitenkin matka sujui rattoisasti tuttuja tunnistaen. Olimme noin kello 13.00 määränpäässä, jossa meitä jo odotettiin ja toivotettiin tervetulleiksi. Välittömästi tulomme jälkeen alkoi rovasti Uuno J. Litmasen suorittama jumalanpalvelus, jonka aikana monen kuulijan ajatukset vaelsivat kotiseudun kirkon näkymissä. Herranhuone oli niin täytynyt etteivät läheskään kaikki sopineet istumaan. Herran Pyhälle Ehtoolliselle tultiin tutun alttaritaulun äärelle ja mahtavasti soi Suvivirsi kirkkokansan esittämänä. Kirkkoväki hiljentyi kuuntelemaan rovasti Paunun puhetta, missä hän kertoi Sakkolan alttaritaulun ja kirkonkellojen alku- ja loppuvaiheista. Rovasti Paunu toimi talvisodan aikana rykmentinpastorina Sakkolan lohkolle ja hänen toimestaan Sakkolan kirkon kalusto saatiin pelastettua sodan jaloista.

Puheessaan hän mainitsi: Herra on sama vaikka alttaritaulu sijaitseekin eri paikassa ja lohdutti kuulijoita Psalmi 84:n sanoilla: ”Kuinka ovatkaan ihanat Sinun asuntosi Herra Sebaot. Autuaat ovat ne ihmiset joiden mielessä ovat pyhät matkat. Kun he käyvät kyynellaakson kautta he muuttuvat sen lähteitten maaksi ja syyssade peittää sen siunauksella.”

Sakkolalainen Jukka Viskari esitti tekemänsä laulun. Esityksensä alussa hän mainitsi: — En ole syntynyt

Hartaasti kuunteli kirkkokansa rovasti Paunun puhetta Villalan kyläkirkossa.

nyt Sakkolassa. Olen käynyt siellä. Isovanhemmat ovat kertoneet millaista Karjalassa oli ja se synnytti Karjalan kaipuun, näistä tein nyt esittämäni laulun.

Tämän laulun sanat ovat toisaalla lehdessämme.

Kesälahden seurakunta tarjosi mukanaolleille kirkkokahvit, jonka jälkeen Suvanto-säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö Raaska esitti tervehdyksen kesälahtelaisille ja mainitsi, että etenkin me vanhemman polven sakkolalaiset olemme tulleet hiljentymään entisen alttaritaulumme äärelle, mitä se meille sakkolalaisille on kertonut ja kertoo, sitä ei kukaan tiedä.

Tervehdyksen lopussa Suvanto-säätiö luovutti Kesälahden seurakunnalle Sakkolan viirin ja kylähistorian mainiten, että kirjan kaikki henkilöt tervehtivät Teitä.

Rovasti Paunua muistettiin Sakkolan historiakirjoilla. Kiitollisin mielin retken osanottajat lähtivät kotimatalle joka päättyi monen kohdalta vasta puolenyön jälkeen. Voisimme lopettaa matkakertomuksemme Jukka Viskarin laulun loppusäkeeseen:

Karjalan kaipuussa minäkin kasvanut oon.

Olen kolmannen polven siirtolainen.

Kuvittelen Suvannon, Laatokan rannat,

aitat ja pellot ja tiet.

Siellä mun paikkani parempi ollut lie.

Esko Kallonen

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammasteknikko

TAMPERE

Mäkipääänkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

Rovasti Paunun kirje Samppa Viskarille

HYVÄ YSTÄVÄ SAMPPA VISKARI JA HYVÄ VELI

Rohkenen puhutella Sinua noin läheisesti siksi, että olemme olleet yhteisellä pyhiinvaellukselle Villalan kirkossa. Saimme kuulla elävää Jumalan sanaa ja saimme polvistua Herran pöytään sakkolalaisille rakkaan alttaritaulun edessä. On hyvä tulla yhteen ja yhdessä ihmetellä Herran hyvyttä. Poikasi laulu kosketti ihmisten sydämiä, se kuului apolodeistakin.

Kun Sinä olet kotiseutuyhdistyksenne ihmisistä ainoa, jonka osoite minulla on, esitän Sinulle ja kautta-

si muille ystäville sydämellisen kiitoksen minulle osoitetusta hyvyydestä. Oli mieluista tutkia Sakkolan vaiheita saamastani kahdesta kirjasta.

Ymmärrän tuottaneeni pettymyksen, kun minulla ei ollut mitään uutta asiasta kerrottavana. Niin taulun kuin kellojen korjuun toimittaminen oli aikanaan luonnollinen asia, jopa niin, etten todella muista miten kaikki on tapahtunut. Mutta niinhän on, että harvoin historian siipien suhina kuuluu jonkin sillä hetkellä vähäisen asian yhteydessä sen tapahtuessa, vasta jälkepäin huomataan sen merkitys.

Toivotan Sinulle ja omillesi virkistävää kesää.

Jumala siunatkoon Sinua!

Helsinki 8. 6. 19897

Ystäväsi Lauri Paunu

Karjalan kaipuussa kasvanut oon

Lapsuuteni kasvoin kaipuussa Karjalan. Vanhempien muistot kipeinä koskettivat. Murre ja tavat, Karjalan luonne, mieleeni painuivat, tarinat olivat kuin kauneinta satua.

Aikaa kului, vartuin ja huomasi: vieras olen täällä vielä tänään itsekin. Kuvittelin Suvannon, Laatokan rannat, aitat ja pellot ja tiet. Siellä mun paikkani parempi ollut lie.

Luonteeni kuuluu kauas Karjalaan. Ihmiset vieraat täällä elävät tavoillaan. Heillä ei tunnetta, tuskaa, ei kaipuuta, elämän arvokkuutta. Karjalan luonteen lahjaksi saanut oon.

Karjalan kaipuussa minäkin kasvanut oon. Olen kolmannen polven siirtolainen. Kuvittelen Suvannon, Laatokan rannat, aitat ja pellot ja tiet. Siellä mun paikkani parempi ollut lie.

Jukka Viskari

- Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
- Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
- Laaja tarvevalikoima: Kameran, projektorit, filmit, kehykset
- Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

Runon sunnuntai Saaren rajapitäjässä

Saaren pitäjän kotiseutupäivän teemaksi oli tälläkertaa valittu Aleksanteri Aava ja hänen tuotantonsa.

Päivää vietettiin Kaakkosen raja-seudun maisemissa 7. 6. -87. Juhla alkoi juhlaumalanpalveluksella kukin koristellussa Saaren pitäjän punatiilikirkossa. Kello 11 saapuivat Aavan haudalle Helsingistä Sakkola-seuran Itä-Suomen kierroksella olleet retkeilijät Annikki Purontaan johdolla.

Kukkatervehdyksen jälkeen Aune Ahtiainen lausui isänsä runon: "Mikä on suruista suurin..."

Lopuksi laulettiin yhteisesti: "Kotimaani on Suomi..."

Herkän tilaisuuden jälkeen retkeiläiset lähtivät kohti uusia maisemia ja omaiset siirtyivät Saaren Akon-pohjan urheilutalolle päiväjuhlaan.

Saarelainen runoryhmä avasi juhlan runotervehdyksellään. Mieskuoron esityksen jälkeen piti juhlapuheen Toivo Kuparinen kertoen runonäyttein isänsä runoilijantaipaleesta. Aune Ahtiainen lausui isänsä runot: Kappale kaukaista historiaa, Saaren laulu ja Mietelmä.

Oli taas mieskuoron aika. Tauno Kolehmainen johdolla he kajauttelivat kesäisiä lauluja.

Lopuksi juhlan noin 400 osanottajaa lauloivat yhteisesti Karjalaisten laulun.

TOIVO KUPARINEN
Valokuvat
VÄINÖ AHTIAINEN

Aleksanteri Aavan pihapiiri vuosina 1940—1956. Täällä syntyivät monet riipaisevat siirtolaisten runot.

*"Ei henkemme voimaa milloinkaan
terät kohtalon meiltä vie.
Minkä Karjala luonut on sielustaan —
sen on iäti vapaa tie..."*

"Ei meiltä häviä heimo..." lausui Pirkko Aro laskeutuaan kukat Aavan haudalle. Kuvassa retkeiläiset yhdessä Aleksanteri Aavan omaisten kanssa.

Kuka mitäkin pelkää...?

Vuonna 1982 pidettiin Sakkola-juhla Tampereella, jossa oli juhlapuhejuna yhteiskuntatieteen tohtori Väinö Huuska. Hänen puheensa aiheena oli ihmisten keskeinen pelko. Tämä aihe on yhäkin ajankohtainen. Maailmassa on suurta pelkoa lähes joka maassa ja maanosassa.

On myös pieniä asioita joihin liittyy pelko. — Onnistuuko Leningradin reisu, pääseekö sieltä sinne tai sinne. Ja sitten Kesälahden retki — on siellä se kirkon alttaritaulu aivan samassa kunnossa kuin Sakkolassa lapsen silmin nähtynä?

Oli silloin lapsena lämmin helluntai-aika, kaunis kevät. Äitini kanssa keskustellessa kysyin häneltä, että pelkääkö hän mitään kun on aivan yksin, kun on kaikenlaisia kulkijoita, vaikka mitä vakoilijoita? Ja desanteja!

Äitini sanoi, että sitä hän vain pelkää, että tulee tuolta Lamminmäen suunnalta pappi valkeat liperit kaulassa. Niin kauan hän pelkää kun pappi tulee tuohon meidän kujasien päähän. — Jos menee ohitse hän ei taas pelkää yhtään...

Meiltä oli viisi miestä rintamalla. Siinä olikin runsaasti pelkäämisen aiheita.

Tämä pappi kulki aina polkupyörällä ja pysähtyi kerran kotikylämme tiesillalle katselemaan kahden pojan touhuja, joilta oli päässyt kissanpoika karkuun ja he yrittivät saada sitä jälleen syliin. Pojat vähän kiroilivat, kun jälleen kissa karkasi käsistä. — Olkoon p-le siellä sanoi toinen pojista ja hämmästyivät kun sillalle kiivettyään näkivätkin papin.

Hyvää päivää toivotettuaan pappi kysyi pojilta: — ONKO SE SIELLÄ SILLAN ALLA? On se sanoivat pojat! TAIDANKIN MENNÄ HÄNTÄ KATSOMAAN! ja laskeutui sillan vierustalle. — Kissa täällä vain on! — Niin onkin, vastasivat pojat.

Minä vain luulin että siellä on se

ihmisen päävihollinen ja siksi menin katsomaan, koska en ole häntä koskaan vielä nähnyt... Otti polkupyöränsä ja jatkoi matkaansa.

Pojat olivat vallan "pöllästyneitä" ja katsoivat toisiaan.

— On viimeinen kerta kun minä kirosin, sanoi toinen.

— Ja niin on minullakin, vahvisti Aatu.

Minä luulen, että poikien tämä lupaus on pitänyt tähän päivään saakka.

Nyt on taas Sakkola-juhla edessä. Mennäänkö sinne oikein joukolla kyslemään kuulumisia ja vaikkapa "pelkäämään", että tapaako vielä sen ja sen henkilön, sekä muistelemaan sitä mennyttä aikaa ja keskustelemaan nykyisestä elämästä.

Mistähän johtuu, että kissalla on pojat mutta koiralla penikat? Miettiä.

Aku

— Neljä sukupolvea Salmelan sukua: Helena Salmela, Toivo Salmela, Helvi Vuorenmaa os Salmela ja Jukka Pekka Vuorenmaa.

Runoja

Kevät aamu
Aamun hämärän häivä.
Kapalovuoteessa päivä.
Purppurapuvussa aika,
silmissä salattu taika
aukaisee päivän siteen

Peittävät hämärän hunnut
ilon ja tuskan tunnut:
Asujat ihmisen talon.
Punertaa ruskossa kajon
vaihtelut varjon ja valon.

ELSA TUOKKO

Nyt on!
Nyt on kesä!
Kesä on eikä yökään
valoton.
Nyt on aika uneksia,
tehdä haavetupasia.

Nyt on lämmin kesäkuu.
Hymyssä on lasten suu.
Nyt on riemu lintusilla,
myöskin kesäperhosilla.

Nyt on voitto valkeuden.
Herra antaa armon uuden.

HILKKA HEIKKONEN

Kirje Äänekoskelta

Nimeni on Aila Anneli Sorri os Nuora. Matti Jalmari Nuoran ja Anna-Maria Nuoran tytär Sakkolan Kiviniemestä.

On niin hauska kun saa lukea tätä ”omaa lehteä”, ihan kuin olisi sillä hetkellä käymässä kotiseudulla.

Klaudia Pelkiselle kiitokset ja terveiset Ailalta.

He asuivat täällä Äänekoskella vähän aikaa, mutta Karjalassa ollessamme asuimme aika lähekkäin. Leikin usein Airin ja Kirsikan kanssa. Kirsikalla ja minulla on sama harrastus. Maalaan tauluja.

Lähetän oheisen kuvan, jossa on maalaamani taulu Äänekoskelta. Eräs kallio, niin ja sitten tekijä istuu siinä sohvalla. Asun Äänekoskella. Mieheni on taksiautoilija ja minulla on kolme aikuista lasta. Olen myös kahden pojan mummi. He ovat tietenkin aivan ihastuttavia ja maailman suloisimpia lapsia, minun mielestäni. Olen itse töissä sellaisessa lehdessä, konttoristina, kuin KeskiSuomalainen, mutta en kokoaikaisena, vaan tuuraajana. Olen nimittäin jo 53 vuotias.

Terveisin AILA SORRI
44120 Äänekoski 2

KUOLLEITA

Valokuvaaja Arvi Eemil Valtonen syntyi 20. 6. 1899 Sakkolassa, kuoli 16. 4. 1987 Lempäälässä. Hänen valokuvaamonsa oli aikaisemmin Kiviniemen keskustassa ja muutti sieltä Kasarmilaan, jossa toimi aina talvisotaan saakka.

Amalia Ukkonen os Leppänen syntyi 7. 9. 1902 Sakkolassa, kuoli 19. 5. 1987 Loun. Häm. aluesairaalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Riiska. Siunattu Punkalaitumen kirkossa 13. 6. 1987, jonka jälkeen muistotilaisuus seurakuntakodissa.

Helena Makkara syntyi 13. 1. 1902 Sakkolassa, kuoli 14. 1. 1987 Ruoveden terveyskeskuksessa. Siunauksen toimitti kirkkoherra Riihijärvi Ruoveden siunauskappelissa 1. 3. 1987. Muistotilaisuus oli seurakuntakeskuksessa, jossa myös kirkkoherra Riihijärvi puhui kauniisti vainajan muistolle. ”Myrskyä seuraa tyyneys, huolta ja kaihoa viihdytys. Ristiä kruunu kirkkahan vaivoja palkka ihanin.”

Jooseppi Kallonen syntyi 2. 9. 1906 Sakkolassa, kuoli 9. 5. 1987 Sysmässä. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Kiviniemi ja viimeinen kotipaikka Karjalassa Vuoksenrannan Oravankytö.

Aina Paakkinen os. Myöhänen syntyi 19. 2. 1907 Metsäpirtissä, kuoli 12. 6. 1987 Raisiossa. Siunaus toimitettu Raision kirkossa 27. 6. 1987.

Putkiliike
P Nuora Ky
37560 KULJU
puh. 676 100

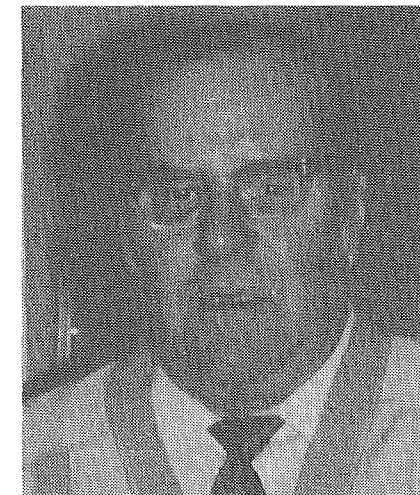
Sulo Pulakka, syntynyt Sakkolan Arkuntanhuassa 24. 2. 1907, nukkui pois varhaisena kevätaamuna 13. 5. 1987 Pikonlinnan sairaalassa. Kaunis siunaustilaisuus oli Vatialan pienessä kappelissa, jossa tilaisuudessa aluksi Pasi Kaunisto lauloi ”Laps olen köyhän kauniin Karjalan”. Lauloimme virren 340 ja kirkkoherra Sakari Suutala lämpimän puheensa päätteeksi suoritti siunauksen. Seurasi virsi ja Pasi Kaunisto lauloi laulun ”Päivä vain ja hetki kerrallansa”, jota omaiset kuuntelivat arkun ääressä seisten. Jäähdytstervehdykset tuotiin arkulle kauniiden kukkalaitteiden kera ja surumarssin soidessa lähdimme saattamaan Sulo Pulakkaa Vatialan metsähautausmaahan. Muistotilaisuus oli Juhlakeskus Manchesterissa, jossa Sakari Suutala piti hartaushetken. Uuno Pulakka puhui veljensä muistolle. Omaiset, sukulaiset ja ystävät olivat läsnä ja kymmenet olivat muistaneet adressein. Kevään pienet linnut, laulakaa kuorolaulua Sulon kummun yllä ja soittelu tuuli metsän puissa hiljaista suruhymniä hänen muistolleen.

Arvo Oilikainen syntyi 10. 1. 1909 Sakkolan Lapinlahdessa, kuoli 28. 5. 1987 Imatralla.

Johannes (Jussi) Ukkonen syntyi 23. 11. 1908 Sakkolan Lapinlahdessa, kuoli 15. 6. 1987 Virtailla.

Yksi on poistunut joukostamme. Puuseppä Soini Jalmari Lampu syntyi 28. 5. 1914 Sakkolan Rönkylässä, kuoli 24. 4. 1987 Vikingstadissa Ruotsissa, jossa asui yli 40 vuotta, kuolemaansa asti. Suremaan jäivät vaimo ja lapset.

Kaarlo Veikko Häyhänen syntyi 29. 10. 1916 Sakkolassa, kuoli 12. 4. 1987 Tampereella. Entinen kotikylä Sakkolan Kiviniemi.

Risto Filemon Koironen syntyi 15. 4. 1925 Sakkolan Kiviniemessä. Hän kuoli 20. 3. 1987 kotonaan Halikossa. Siunaustilaisuus Halikon kirkossa 28. 3. 1987. Omaisten ja entisten sekä nykyisten ystävien läsnäollessa.

Aino Kokkonen os. Koppanen syntyi 5. 11. 1919 Sakkolassa, kuoli 10. 6. 1987 Kuopiossa. Hänen entinen kotikylä oli Sakkolan Luprikalla, hän oli seppä Aukusti Koppasen tytär. Aino Kokkonen muistotilaisuus pidettiin 17. 6. Puijon seurakuntakeskuksessa, missä majuri Vesa Kokkonen piti puheen äidin poismenosta. — Elämä oli taistelua kahden lapsen viemisestä eteenpäin, jotka sitten menehtyivät ja mies oli sodassa kadonnut, mutta myöhemmin löytynyt elävänä. Äiti oli käsityö-ihminen ja rakasti kukkien hoitoa. Hänellä oli kesämökki saarella, missä hän kasvatti pellavaa. Kaksi viikkoa ennen kuolemaa hän ehti kylvää pellavan

siemenet maahan, kun sairaus vei loput voimat.

Viimeisellä matkalla arkku oli verhottu pellavakankaalla. Vainajaa jäivät suremaan tytär ja poika sekä sisko.

Valmistuneita

Jyväskylän yliopistosta valmistunut filosofian kandidaatiksi Aadi Heinäsen ja vaimonsa Eevi Heinäsen os Ruottunen poika Hannu Kalevi Heinäsen Tarvaalasta.

Uusia ylioppilaita

Lempäälän lukio:

Leena Pilvinie mi. Vanhemmat ovat äiti Kaarin os Paakeli Sakkolan Kaarnajoelta ja isä Onni Olavi Pilvinie mi ent. Patja Sakkolan Haparaisista.

Tommi Gröhn. Vanhemmat ovat äiti Eila os Vähä-Jaakkola ja isä Mauri Gröhn Sakkolan Kiviniemestä.

Nokian lukio: Satu Virolainen. Vanhemmat Elli os Mäntylä ja Viljami Virolainen Nokian Joenpohja. Isän syntymäkylä Sakkolan Petäjäjärvi.

Meilahden lukio: Tero Kumpulainen. Hänen äitinsä on Kaija Kumpulainen os Purontaa Sakkolan Petäjäjärveltä.

Espoonlahden lukio: Mika Mielonen. Vanhemmat Terttu os Pylkäs ja Taavi Mielonen. Äidin vanhemmat ovat Selma ja Viljam Pylkäs Sakkolan Haparaisista.

Haapamäen lukio: Raija Repo. Isä Martti Repo Sakkolan Kaarnajoelta.

Mäntän lukio: Minna Pulkki. Äidin isä Toivo Pitkänen Sakkolan Kaarnajoki.

Elettyä elämää 80 vuotta

Synnyin 5. 6. 1907 Sakkolan kirkonkylässä kauppias Viktor ja Maria Virkin (os. Laamanen) ensimmäisenä lapsena. Äitini menetti minun jälkeeni syntyneet lapsensa, sisareni Helenan seitsemän kuukauden ja veljeni Laurin neljän kuukauden iässä. Äitini sairastui keuhkotautiin, haki apua Takaharjun parantolasta ja sairasti loppuajan kotona. Minäkin sain tartunnan, mutta äidin toivomuksesta minua ei viety sairaalaan ennen hänen kuolemaansa. Helsingin Diakonissalaitoksen sairaalaan jouduin 3-vuotiaana. Leikkauksesta ja lähes neljän vuoden hyvästä hoidosta huolimatta tuberkuloottinen lonkkatulehdukseni vammautti minut koko elämäkseni.

Isäni kävi noutamassa minut kotiin ollessani 7-vuotias ja samalla myös

Tampereen Sammon lukio: Jari Henrik Kanervisto. Isovanhemmat: Liisa os. Laamanen ja Martti Karonen Sakkolan Sipilänmäeltä.

Kangasalan lukio: Juha Nuortama. Vanhemmat Marja-Liisa ja Veijo Nuortama, isoäiti Anna Nuortama os. Naskali ja hän on syntynyt Sakkolan Arkuntanhuasta.

Metsäpirtistä kotoisin olevan Saima Laulajaisen, jolla taisi olla sama sairaus kuin minullakin. Ennen kotimatkaa kävimme isän kanssa ostamassa meille molemmille kauniit mekot Kaisaniemenkadulta ja sitten mentiin valokuvaajalle, Saima ja minä pitkin letteinemme. Kuva oli meistä hyvin kaunis, ikävä vain, että se on kadonnut.

Helsingistä lähdimme junalla kohti kotia, Sakkolaa. Yöjunalla jyskettiin Viipuriin. Aamuvarhaisella asemalla oli paljon ihmettelemisen aihetta: suuri, kaunis asemarakennus ja ympärillä monien kielten, ruotsin, saksan ja venäjän sorina. Viipurissa vaihdettiin junaa ja Antreassa nousiin Vuoksea pitkin Kiviniemeä kohti lipuvaan laivaan, Siitä vaihto Suvannon laivaan, joka sitten pysähtyi Virkin laituriin. Vastassa olivat mummoni Helena, minua kolme vuotta vanhempi sisareni Helmi (ainoa lapsi isäni ensimmäisestä avioliitosta, Vuokselan Räihärannasta lähtöisin olleen Olga Komosen kanssa. Helmi jäi kolmen kuukauden iässä orvoksi äidistään) sekä silloinen kirjainpitäjä Maiju Sirviö, josta myöhemmin tuli äitipuoleni, isäni kolmas vaimo.

Vasta tästä hetkestä alkavat tietoiset muistikuvat elämästäni ja kodistani Sakkolassa. Alku ei kotona kuitenkaan sujunut mutkitta. Heti ensimmäisellä aterialla syntyi vaikea tilanne, kun pöytään tuotu maksalattikko ei millään maistunut, vaan minä ponkaisin pöydästä, juoksin puutarhaan ja isä perässäni piiskan kanssa. En alussa enkä myöhemminkään päässyt lähelle isääni, mutta huomasin monissa yhteyksissä, että isä oli herkkä ja lämmin ihminen.

Hän myös halusi antaa kaikille lapsilleen hyvän koulutuksen, jota vaille hän itse oli jäänyt.

Ulkopuolisen silmin nähtynä välähdykset lapsuudestani kertoi vuosikymmeniä myöhemmin Kanadassa asuva sakkolalainen Klaudia Pelkinen, luokkatoverini Käkisalmen yhteiskoulusta, joka lähetti minulle Suvannon Seudussa (4 1977) onnittelut merkkipäivänäni liittäen mukaan omat lapsuusmuistonsa näin: "Olin ehkä 7-vuotias, kun näin Sinut ensi kerran. Minusta oli aina ilon aihe, kun sain lähteä isäni mukana hakemaan tavaroita laivarannasta... Tie rannasta oli ylämäkeä, joten hevonen kulki hiljaa kuormaa vetäessään. Ajotien rinnalla oli jalkapolku ja tällä polulla, suunnilleen puolivälissä mäkimatkaa näin Sinut ensi kerran. Teitä oli monta henkeä kävelyllä, mutta minä vain katselin Sinua.

Seisoit siinä tien varrella. Sinulla oli ylläsi kaunis punainen mekko, valkoiset nilkkasukat, mustat, matalat kiiltonahkakengät. Eniten ihasuin pitkiin, punaruskeisiin letteihisi, jotka ulottuivat melkein mekkosi helmaan asti. Olit kuin nukke seisossasi siinä tien varrella ja hetken olit ihan kohdallani. — Et sinä minua huomannut. Eikä minussa ollut mitään huomattavaakaan. — Mekoni oli kastunut ja likaantunut rannalla leikkiessäni. Jalkani heiluivat paljaina, hiukset olivat lyhyet, vaaleat, ohuet ja tuulen sotkemat. Tunsin itseni ihan alkeelliseksi. Sitten tapahtui jotain, mikä sai minut suuresti hämmästyttämään. — Aloit kävellä ja liikkasit niin syvästi. — Minulle tuli paha mieli, mutta katsahdin hiekkaisiin jalkoihini ja tunsin kiittolisuutta terveydestäni. — Mielelläni olisin kutsunut Sinut Myllytorppaan, mutta ei siitä mitään tullut... Mutta mielessäni pysyt ja sainpa isän ostamaan minulle Pietarissa käydessämme aivan Sinun näköisesi nukan, jolle annoin nimeksi Kerttu..."

Helmi ja Tyyne äidin hautajaisissa suruasuina.

(Kuva J. Falin, Sakkola v. 1911)

Tapasin Klaudian Torontossa vuonna 1967 ollessani Montrealin maailmannäyttelyssä ja vierailin hänen kodissaan. "Vuodet katosivat väliltämme ja välitön ystävyys eli taas", kirjoitti Klaudia. Myös monien eestiläisten opettajatovereitteni ja oppilaitteni kanssa solmittiin uudelleen ystävyysiteet.

Koulunkäyntini aloitin kiertokoulussa naapurimme Naskalin talossa, jossa opettelini aakkoset pitkäaikaisen, hyvin persoonallisen kiertokoulunopettaja (myöms. alakoulunopettaja) Ernst Weisellin johdolla.

Sitten parin vuoden kuluttua pidettiin isän ja äitipuolen häät. Vihkiminen tapahtui salissa ja sen suoritti pastori G. A. Vikman. Mutta mitä sattuikaan... Toimituksen aikana Helmi ja varsinkin minä, rupeimme itkemään kovalla äänellä, niin että minut vietiin pois rauhoittumaan.

Häitten jälkeen aloitin koulunkäynnin Sakkolan Kirkonkylän koulussa. Minut ja Martta Valkonen vietiin hevosella kouluun ja eväät laitettiin mukaan. Eväinä oli isoja voileipiä, joista eräs kansakoulutoverini

kertoi minun antaneen hänellekin osansa.

Kansakouluajastani muistan opettaja Saima Kankkusen, joka ensimmäisessä joulujuhlissa pani minut laulamaan, tukka hajalleen kammattuna, valkoisessa puvussa. Laulua en muista. Se oli ensimmäinen julkinen esiintymiseni, pelkäsin kovasti, kuten aina myöhemminkin esiintyessäni.

Kävin Käkisalmen yhteiskoulua. Sakkolan asemalle, jonne oli matkaa 8 kilometriä, vietiin hevosella ja sitten junalla Käkisalmeen (Haitemaan asemalta). Asuin sakkolalaisen Petäjärveltä olevan kamreeri Karvosen perheessä, jossa sain hyvää ruokaa, mikä heikolle lapselle oli erittäin tärkeitä. Otin Aino Karvoselta tuolloin soittotunteja. Sain viidennellä luokalla matematiikassa ehdot ja olin itselleni niin vihainen, etten halunnut enää käydä koulua. Ehdot luin vastavihtyn Helmin miehen, vänrikki Eino Kuuselan opastuksella Valamossa, Niikkalan patteristossa, jonne heidän ensimmäinen kotinsa sijoittui. Suoritin ehdot, mutta en lähtenyt jatkamaan. Halusin päästä kotoa pois ja työhön. Arvelin saavani paikan Helsingistä, Vakuutusyhtiö Salaman konttorista, mutta eihän se onnistunut maalaistytölle. Mutta kouluunkaan en halunnut mennä.

Petäjärven emäntäkoulu aloitti toimintansa ja päädyin ensimmäiselle kolmen kuukauden kurssille. Johtajana oli agronomi Hanna Karttunen, joka oli enoni Matti Laamasen ensimmäisen vaimon sisar ja ennestään tuttu. Siellä entisessä petäjärven hovin salissa meitä tyttöjä majoitettiin kymmenkunta, mutta ei se minusta oikein mukavaa ollut, kun siellä oli lutikoita ja kaikenlaisia pieniä elukoita. Ja uuniakin oli hirveän vaikea lämmittää märillä haloilla, enhän minä saanut niitä syyttämään. Itku siinä pääsi monena päivänä. Niin Hanna-täti katsoikin parhaaksi sijoittaa minut omalle puolelleen. — Koulua siivottiin ahkerasti, samoin pihamaata ja pian kudottiin kankai-

Tyyne 15-kesäisenä istuu Virkin sa-
raimen rapulla v. 1923.

ta jms. Kudoin siellä 13 kappaletta pyyheliinakangasta, joista yhden ainoan sain itselleni kysyttyäni äitipuoleltani. Se jäikin ainoaksi myötäjäiseksi.

Tuli kesä ja kotona oleminen kävi vaikeaksi. Niin sitten soitin Käkisalmen yhteiskoulun rehtorille Antti Komoselle tiedustellen, voisinko vielä tulla myöhästyneenä jatkamaan kouluani kuudennella luokalla. Aloitin jälleen, mutta vaikea se oli. Sain asunnon kapteeni Leo Snellmannin kotona. Olin keskinkertainen oppilas, pääsin luokaltani, mutta seitsemännellä luokalla sain kevätpuolella niin ankaran korvatulehduksen, että koulu piti keskeyttää pariksi kuukaudeksi, jolloin kävin Viipurissa lääkäriltä apua saamassa. Koulussa piti kirjoittaa esyioppiilaskirjoitukset (preliminäarit). Pelkäsin hirveästi. Tietenkin epäonnistuin ja jäin luokalleni. Sen jälkeen en hetkeäkään ajatellut jatkaa kouluani. Oli mietittävä, mikä nyt eteen...

Lähdin Helsinkiin. Halusin opiskella laulua ja pianonsoittoa sekä konekirjoitusta. Lauluoppilaana olin laulajatar Alma Kuulalla. Hän asui muistaakseni Pietarinkadulla. Hän oli ihmeellinen laulunopettaja vai

olinko minä lahjakas oppilas, joka tapauksessa lauloisin hänen johdolla Kuulaa, Sibeliusta, Merikantoa, kaikkia niitä lauluja, joita nyt parhaillaan esittävät ensiluokkaiset taiteilijamme.

Sakkolassa loman aikana osallistuin monenlaisiin töihin. Olin paimennessa, puutarhassa — kitkeminen oli kauheata — poimin marjoja. Myöhemmin eräänä syksynä, jolloin odottelin saavani työtä, koska olin keväällä 1929 valmistunut käsityö-oppettajaseminaarista, hain paikkaa Pölläkkälän yhteiskouluun, Räisälän kansanopistoon, Ilmajoen pakkotyölaitokseen sekä Nikkilän mielisairaalaan, missä vaadittiin todistus ruotsinkielen taidosta, sen kävin suorittamassa Viipurissa. Mutta paikkaa en saanut. Aika oli erittäin vaikea 1930-luvulla, paikkoja eri aloilla oli vähän, työttömyyttä sen sijaan runsaasti.

Sain tilapäistä työtä opettajana Helsingissä, missä opetin pukuompelua työttömille naisille silloisessa Sokoksen talossa (nykyinen postitalo). Työtä riitti vain kolmeksi kuukaudeksi. Entäpä sitten... Eräs kurseilla opettajana ollut talousopettaja tiedusteli, haluaisinko mennä kotiompelijaksi. Niin ompelin kirjailija Valosen tyttärille (äiti os. Lagus) ylioppilasjuhlaan jakkupuvut ja vähän muutakin. Perhe asui Mechelininkadulla ja minun asuntoni oli Museo- kadulla. Olihan siellä lutikoita, elettiin silloin 30-lukua.

Kävin erilaisia kursseja saadakseen lisää pätevyyttä. Kolmen kuukauden kutomakurssilla alkoi kutominen yhä enemmän kiinnostaa minua. Samalla auskultoin Tyttönormaalilyseossa, missä annoin opettajanäytteet, pelko oli kauhea, näytteet keskinkertaiset. Lankoni, Helmin mies Eino Kuusela, oli monissa epäonnistumisissani tukena ja turvana. Niinpä hänen kannustamanaan hain Wetterhoffin Kotiteollisuusopettajaopistoon Hämeenlinnaan, tosin myöhästyneenä, sillä olin kotonani lukenut lukukauden kasvatusopin approbatu-

ria ja tentti sattui samaan aikaan kuin Wetterhoffille piti ilmoittautua. Tentti jäi sillä kertaa eikä myöhemmin enää ollut aikaa siihen.

Alkukuukausi opettajaopistossa oli hirveä, päästä särki eikä mistään tahtonut tulla mitään. Tervetuliaispuhe (johtaja Helena Brander) oli hyvin poistytöntävä, tunsin itsensä taas kerran mitättömäksi. Jos olisi ollut mahdollisuus paeta, mutta kun ei, niin ei.

Opiskelin Sakkolan Säästöpankilta saamani lainan turvin. Pian tutustuin kurssitoveriini, Vammalasta kotoisin olevaan Esteri Salliin, joka jatkoi opistossa olostaan siinä määrin, ettei jatkanut opiskeluaan ensimmäisen lukukauden jälkeen.

Minä olin kuitenkin saanut hänestä ystävän ja hän kutsui minut kotiin sa pääsiäislomalle, kun Sakkolaan oli pitkä ja kallis matka. Tämän jälkeen olinkin aina tervetullut Esterin kotiin myös muine ystävineni. Vehmaan tila oli harjoittelutilana, kuten Virkin tilakin Sakkolassa, niin että elämäni menossa oli paljon samankaltaisuutta.

Wetterhoffin jälkeen työpaikkani oli Karjalan Marttipiiriliiton järjestämällä kutomakursseilla Johanneksessa ja Antreassa. Varsinaiset opettajakokemukseni sain kuitenkin Eestissä. Kehtnan Kotitalouskorkeakoulussa (Kehtna korgem kodumajanduskool) ja kotitalouskeskikoulussa (1934—1936), jonne olin kutsuttuna opettamaan kudontaa, sommittelu- piirustusta ja värjäystä. Tästä eräs silloinen oppilaani kirjoitti Tyyne-Kerttu Virkki-säätiön vuosikirjaan (1981—1982), että nuori opettajamme sai meidät uudella tavalla havaitsemaan kukat, taivaan värit ja äkkiä tunsimme olevamme kauneuden ympäröimänä. Eestissä arvostettiin tuoloin erityisesti suomalaista tekstiilitaidetta, joka oli saanut osakseen kansainvälistäkin tunnustusta. Tämä vaihe elämässäni syytti minussa heimoatteen sekä antoi itseluottamusta ja uskoa omiin kykyihin.

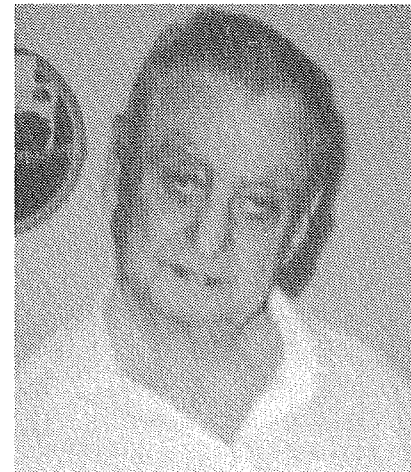
Tyyne-Kerttu Virkki

Vuosia täyttäneitä

90 VUOTTA täytti 4. 7. 1987 Manu Kurikka Vammalan Myllymaassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä ja viimeinen kotipaikka Karjalassa oli Vpl Pyhäjärven Pyhäkylä.

Hänen harrastuksensa yli 50 vuotta on ollut kilpahiihto tasamaakaudelta aina Pirkan hiihtoon ja myöhemminkin veteraanisarjoissa Karjalaseurojen kilpailuissa.

85 VUOTTA täytti 30. 6. 1987 Johannes Nihti Vaasassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä ja vii-

meinen asuinpaikka Karjalassa oli Käkisalmi.

Korkeasta iästään huolimatta on hän aikaansa tiukasti seuraava lehtien lukija ja uutisten katselija TV:stä. Oloneuvoksen päiviään hän viettää Vaasassa, missä hän on myös asunut viimeiset 40 vuotta.

80 VUOTTA täytti 8. 1. 1987 Tauno Nihti Urjalassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä, jossa asui aina talvisotaan saakka.

75 VUOTTA täytti 26. 6. 1987 yläväpeli evp Tauno Länsirinne Lempäälässä. Hän on syntynyt Sakkolan Vilakkalassa. Ennen sotia hän palveli kanta-aliupseerina eri joukko-osastoissa myös JP 4:ssä Sakkolan Kiviniemessä 10 vuotta. Jatkosodan jälkeen hän on toiminut etupäässä yksityisyrittäjänä kotipaikkanaan Lempäälän Moisio.

70 VUOTTA täytti 16. 5. 1987 Iida Ropponen os. Hynnä Lieksassa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Haparainen.

70 VUOTTA täytti 9. 6. 1987 Leo Hinkkanen Ruovedellä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

70 VUOTTA täytti 3. 7. 1987 Aino Kurikka os. Laamanen Pirkkalassa. Hänen entinen kotikylä oli Sakkolan Sipilänmäki.

60 VUOTTA täytti 19. 5. 1987 Yrjö Kekki Tampereella. Kotikylä Sakkolassa oli Haparainen.

60 VUOTTA täytti 23. 5. 1987 Tauno Hynnä Lempäälässä. Kotikylä Sakkolassa oli Haparainen.

60 VUOTTA täytti 13. 6. 1987 Sylvi Hikka os. Lamppu Raisiossa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Ojaniemi.

60 VUOTTA täytti maanviljelijä Eenokki Loppo 15. 6. 1987 Juupajoella. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Arkuntanhua. Ensimmäinen pysyvä etappi evakkotaipaleen jälkeen oli Kuru, josta hän vuonna 1960 muutti Juupajoelle, ostettuaan sieltä rappiotilan. Tämän tilan hän on saattanut hyvään kuntoon ja tuottavaksi raivaamalla ilman vierasta työvoimaa uutta peltoa 15 ha ja hoitamalla sen metsät mallikelpoiseen kuntoon.

EDULLISESTI

- Kehystykset
- Taiteilijatarvikkeet
- Lahjatavarat
- Valokuvakehykset
- Kuvapalvelu
- Kamerat

Passikuvat HETI!

Ota osoitteeksi palveleva

KEHYS- JA LAHJAPISTE
T:mi Valio Rauhala

Puutarhakatu 23

TAMPERE

Puh. (931) 128 575

TOIMITUKSEN TUOLI

Viime numerossa oli yhtenä aiheena perinneateriat, josta luettelosta tosin ihmeekseni puuttui OMENAHUTTU!

Sanoihan Hiekkämäen Jussi aikanaan tädilleni, kun hän perunava-

koon istutti halottuja siemenperunoi-
ta: ”Miks et sie tie suoroa hutuks?”

Tampereen Sakkola-juhlassa ei enakkotiedon mukaan tarjota omenahuttua vaan tiellä pitävää ruokaa, hernerokkaa, joka on juuri perinteellinen pitoruoka entiseltä kotiseudulta.

Henkinen tarjonta on tilaisuudessa runsasta, joskin Suvantosäätiön toiminnoista ei tällä hetkellä, juhannuksena, ole vielä minulla mitään tietoa.

Sakkola-juhla on Suvanto-säätiön 40-vuotisjuhla, joskin samalla myös Sakkolan Sotainvalidi- ja veteraanikerho juhlii 45-vuotista taivaltaan. Siinä sivussa Suvannon Seutu täyttee 30 vuotta josta itse olen istunut tuolilla 20 vuotta. Joten on jokaisella aiheellista saapua juhliin, joskin kaikki halukkaat tuskin kynnelle kykenevät, sillä ikä painaa jo monen hartioilla, etenkin miehiä, tytöt on vtreempiä.

Omasta puolestani toivotan kaikille: **TERVETULOJA KAIKKEA TÄTÄ JUHLIMAAN!**

— — —

Sanomalehti ”Kurkijokelainen” veti sivuilleen Toimituksen tuolin numero 4:stä, oikein otsikkonaaman kanssa. Ja loppuajatuksena oli tämä teksti, josta kiitokseni: Olen samaa mieltä Suvannon Seudun päätoimittajan kanssa k.o. asiasta. Miksi tekimme asian vaikeammaksi, näin on hyvä. Kurkijokelainen kun ilmestyy kerran viikossa 8 sivuisena ja 6 palstaisena niin se nielee tekstiä paljon. Me olemme sopineet Räisäläisen, Vpl Pyhäjärveläisen, Johannekselaisen, Karjalan Heimon, nyt Suvannon Seudun ja Rautulaisen kanssa, että lainata saa. Emme mekään maksa kirjoituksista mitään, joten siitä vain. Karjalan kanssa meillä on monia samoja kirjoittajia. Terveiset ja kiitokseni Suvannon Seudun päätoimittajalle Viljo Purontalle selkeästä kannanotosta. Kurkijokelaisen toimittaja Uuno Varjus.

Jatketaan taas juhlien jälkeen, nyt on tullut kirjoituksia niin ettei ole tilaa pitempään jutteluun.

Toivon Sirkka Lehtisen lähettävän valokuvan palautusosoitteen, se puuttuu valokuvasta, etten lähettäsi ”väärälle Sirkalle”.

Meeri Weisell muistelee II

Jouluksi muutimme vuokrataloon. Siinä oli lähellä hyvä mäki. Lasketelimme mäkeä suksilla ja suksista tehdyillä lautoilla. Taraholla lasku oli hauskaa. Meille riitti aina iloa pitkäksi aikaa. Immolta pääsi suksi karuun. Yhdessä etsimme sitä. Ei löytynyt. Aikamiehietkin kävivät joukolla etsimässä sitä. Mäki oli teperretty täyteen jälkiä, niin ei löytynyt. Kesällä sitten löytyi.

Oli puhetta lauantaipäivän töistä kotona. Senja kertoi:

— Mei äit nous neljä aikaa paistamaa omenakakkaroita ja marjakakkaroita ja tattarpiirakkoi.

Itäisellä Kannaksella sanottiin perunoita omeniksi. Kakkara oli pyöreä perunapiiras, joka käännettiin reunoista vähän matkaa. Tattarpiirakka oli puolipyöreä. Päällimmäisestä reunasta oli leikattu kuoresta palanen pois.

— Jälkiuuniin äit pannuo lihhoo savisie pottii. Sit heä paistoa vehna-
set (ei vehnäset). Iltsel äit pessyö lat-
tiat. Sit ko isä tulluo kottii, ni heä sannuo: Ompas hyvät ruuat tuoksut. Vottien nii. Nyt lapset syyveä niin, et napa naukuu ja näkky noapuri.

Sirkka kertoi kotitöistä: Mei äit paisto torstakkin ruisleipeä ja pork-

kanapiirakkoi. Kerttu kirnus voita. Äit leikkas meil pilput leivästä ja pan paljo voita peäl ja sano et ottakoa pettjäisii. Noapuri Anna-Mar tuli kyläl. Äit tarjos hänel voita piirakkoa ja sano: Ota valajaisii. Mie söin pettjäisii kirnumaijo kans. Alma tahto jamakkoa. Jamakka oli maidosta hapatettua piimää.

Sitten tuli kevät. Lapset laskettelivat navetan luhdista siltaa alas laudan kappaleella. Aulis meni reunal-
le. Putosi isoon vesilätäkköön. Kas-
tui läpimäräksi. Talonisäntä antoi hänelle housunsa. Auloksen vaatteet pu-
ristettiin vedestä ja pantiin tuvan uu-

nille kuivumaan. Aulis pantiin ensin uunin päälle verhojen taakse. Koulusta lähtiessään puki omat vaatteet ylleen.

Kun lukuvuosi päättyi torstaina, niin sunnuntaina oppilaat tulivat jo kylään. Kerran sattui niin, että kun illalla oli kuusijuhla, niin Klaus tuli seuraavana aamuna opettajaa tervehtimään. Oli johtajaopettajan oppilas.

Ensimmäisellä luokalla oli tammi-
kuu lomaa. Lukuvuosi jatkui kesä-
kuun puolelle. Muut luokat pääsivät pois jo toukokuun 25 päivänä.

Sitten tuli toinen vuosi. Tuli 35 oppilasta. Kasarmille muutti uusia perheitä, niin oppilasmäärä kasvoi. Kaikille luokille tuli paljon oppilaita. Jos ei olisi mennyt oppikouluun, niin olisi pitänyt ottaa viides opettaja. Käkisalmeista muutti eräs oppilas, oikein herrasmiestyyliä. Kissa kirjoitettaessa hän kysyi, että voisiko kirjoittaa: Kissa leikkeli portin pylvässä? Kerran hän tiedusteli: Onko totta, että opettaja ei koskaan viime talvena suuttunut? Sanoin olevan sen totta.

Talvella Eevertti Einari oli laulanut Sirkkan housuista. Jätin Eevertin arestiin kahdeksi tunniksi. Sirkka odotteli Eeverttiä arestin ajan. Sanoi Eevertin olevan tuhman. Eevertti oli pieni (ensimmäisellä luokalla). Sirkka oli isokokoinen. Eevertti talloi edellä lunta pellolla. Sirkka kulki jäljessä.

Sitten sattui niin, että Arvo lauloi Sirkkan housuista. Pistin Arvon nurkkaan. — Pyydä Sirkalta anteeksi, sanoin.

En pyyvä vaikka pijät koko ikkai nurkassa!

Sanoin vähän ajan kuluttua, että pyytää anteeksi Sirkalta.

— En pyyvä vaik pijät koko päivän nurkassa. Kysyin taas vähän ajan kuluttua: Pyydätkö anteeksi?

— Mis se Sirkka on, sanoi Arvo. Arvo pyysi anteeksi. Sirkka nosti leukansa ylös ja sanoi painokkaasti: Annan.

Arvo ja Eevertti poikkesivat päivisin postinhakuretkillään luonani.

Kerran Eevertti valitti käsiään palelevan. Arvo sanoi:

— Miten sitten tukkimetsässä voit olla, kun jo nyt palentoa?

Söin aina eväitäni oppilaiden kanssa. Kerran lähdin asialle johtajan luo. Kun tulin takaisin, oli Jorma ovela vastassa ja sanoi: — Heitin appelsiinilla pilkkatauluun, se meni ikkunaan ja ruutu meni rikki. Maksan sen.

Menimme yhdessä johtajan luo. Hän sanoi: — Jos se oli vahinko, niin ei tarvitse maksaa. Jorma sanoi, että eihän minun olisi tarvinnut appelsiinilla heittää tauluun. Sinne heittää aina lankapallolla. . .

Kyllä se oli vahinko, ei tarvitse maksaa, sanoi johtaja. Sinä talvena ei ollut lunta. Hiihtolomalla kävelimme kankaalla ja söimme puolukoita. Istuimme erään talon riihikylkiäimessä. Pojat temmelsivät olkikasalla. Istuin allapäin. Toini sanoi pojille: — Olkaa hiljaa. Opettajalla on surua. Pani kätensä syliini. Minulle tulivat kyneleet silmiin huomattessani hänen osanottonsa.

Kerran Veikko tuli kouluun veitikamaisesti hymyillen. Kertoi isänsä sanoneen, että Tattariahon Jalmari saisi ottaa opettajan vaimokseen.

Kerran voimistelimme satuohjelman retkellä. Kaikki eläytyivät juoneen. Leikimme juuri laivaan lastaamista, kun Veikko huomautti, ettei tässä ole mitään laivaa. Lumous särkyi.

Sinä talvena tuli kurkkumätä seudulle. Oppilaita kuoli siihen. Lääkäri sanoi, etteivät lapset kuole tautiin, mutta sydän tulee heikoksi ja siihen kuolevat. Ei minun oppilaitani silloin kuollut.

Sitten tuli syksy. Johtajaopettaja sanoi: — Mitenkähän noiden oppilaisen kanssa pärjää, kun Sinä olet ne paaponut? Kun oli mennyt muutama viikko, niin johtajaopettaja sanoi olleen heidän kanssaan hyvä työskennellä. Olivat tottelevaisia.

Sain sitten uuden luokan. Vuokratalon seinään oli ilmestynyt 5. Tiedustelin, kuka on sen tehnyt. Ei kukaan sanonut. Kanteleminen oli kielletty. Pidin kaksi tuntia arestissa. Toisenä päivänä pieni, kiltin näköinen poika sanoi sen tehneensä.

Pesetin numeron pois ja laskin lapset kotiin. Kieltoja oli vähän. Jokaisesta rikkeestä annettiin kaksi tuntia arestia. Tarvittaessa kaksi viikkoa.

Nyt tuli kurkkumätä minunkin oppilaisiini. Pikku Elli tuli kovasti sairaaksi. Isänsä valitti, ettei ole tullut puhuttua Jeesusuksesta. Lapsi sanoi, että opettaja on puhunut. Elli kuoli sairaalassa. Jonna oli jo parantunut. Istui isänsä sylissä. pyysi vetä. Isä antoi juuri lähteestä tuotua kylmää vettä. Oikeni isänsä syliin. Oli ainoa lapsi. Oppilaita kuoli joka talvi kurkkumätään. Tulirokkoa oli, mutta siihen ei kuollut kukaan. Oli vähän kieltoja. Tästä riippumatta kaikki saivat kohtelun.

Pärssisen Konepaja

35500 KORKEAKOSKI PUH. (935) 81204

VALMISTAMME M.M:

**TERÄSRAKENTEITA, OVIA JA IKKUNOITA
ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA
KORISTETAKOTOITA**

Viipuria toista ei ole tehty päälle maan

Viipuri oli minulle tuttu kaupunki jo Ojajärven ajoilta. Olihan sinne mukava junayhteys.

Vapaussodan keväänä 1918 jouduin viettämään kolmisen viikkoa hampaiden hoidossa. Isän tuttavat, Butiroffit, ottivat minut huolekseen. Joka päivä piti käydä porauttamassa kahta takahammasta alaleuassa. Siihen aikaan ei paikattu nopeasti niinkuin nykyisin.

Minun hammaslääkäriini oli miellyttävä naishenkilö. Nimeä en enää muista, joskin silloin uskoin ettei se koskaan unohtuisi. Hän oli hyvin hellävarainen ja jos pora sattui hermoon niin poraus loppui. Varapainassa oli varmaan jotain kuoletusainetta, koska seuraavana päivänä sai taas porata ilman kipuja. Siihen aikaan porauskone ei ollut sähkökäyttöinen, vaan hammaslääkäri polki ja lallallaan rukin tapaista vauhtipyörää käyntiin. Pyörä oli isompi kuin rukin pyörä. Oli siinä suurta taitoa kysyvä toimitus. Polkea jalalla pora toimimaan ja samalla vauhtipyörää polkien ohjailla poraa potilaan suussa. Huhhuu!

Mutta hankaluudesta huolimatta paikat olivat niin hyvät, että monen vuoden kuluttua kannatti nuo silloin paikatut hampaat peittää kultakruunulla ja vasta täällä Kanadasa nuo hampaat piti kadottaa. Nykyiset nopeat hammaspaikat eivät ole niin kestäviä!

Jokapäiväisen hammashoidon takia ei tutustuminen Viipuriin kärsi-

nyt. Butiroffeilta oli kaksi poikaa, jotka olivat minua pari vuotta vanhempia. He olivat kilttejä ja pitivät minusta kuin pikkusiskosta. Naapuritaloissa oli myös tyttöjä leikkitovereiksi, joten ruutua hypättiin asfalttipihalla. Pojat eivät alistuneet tyttöjen leikkeihin, mutta olivat innokkaita retkeilijöitä. Teimme joukolla pitkiä retkiä ympäri Viipuria.

Viipuri oli silloin sodan murjoma. Paljon oli raunioita varsinkin laita-kaupungilla, kuten Kolikkoinmäellä, missä rakennukset olivat olleet enimmäkseen puusta.

Keskikaupungin kivitalot olivat ehjiä ja Torkkelinpuisto oli mieleinen paikka. Varsinkin oli mukavaa, jos Espilässä oli torvisoittokunta puhaltamassa säveleitä keväisenä päivänä. Silloin oli puistokäytävän varrella ki-oskeja, joista sai ostaa herkuja, kuten munkkipossuja ja punaista limonaadia. Limonaadia ei myyty pulloissa, vaan se oli isoissa säiliöissä ja tapista valutettiin lasihin.

Kioskin läheisyydessä oli penkkejä joten oli hauskaa herkutella. Lasisit piti palauttaa. Jokin lämmityslaite lienee ollut koska munkit olivat aina sopivan lämpöisiä.

Myllyaukio ei ollut kaukana Puna-senlähteen torista. Muistan kuinka ihailin komeata tyttökouluja, jonne toivoin joskus pääseväni oppilaksi. Koulun tunnuslause oli: "Herran pelko on viisauden alkua." Ja se miellytti minua. Tuntui turvalliselta. Ja helpolta!

Äitini olisi tahtonut saada minut venäjänkieliseen kimnaasiin, mutta isä ratkaisi ongelman valitsemalla Käkisalmen koulun, jonne siihen aikaan oli parempi yhteys kuin Viipuriin. Ja olihan Käkisalmi lähempänä Kiviniemeä.

Ikmeelliset ovat elämän tied, sillä loppujen lopuksi Viipurista tuli sittenkin tärkein koulukaupunkini. Tutuhan se oli hamasta lapsuudesta ja muistot ovat runsaat ja miellyttävät.

Vanha Yhteiskoulu oli ankara oppilaitos. Minua, jota Käkisalmissa oli säälytty, ei säälytty tässä koulussa. Olen ikuisesti kiitollinen hyvälle opettajille, jotka yrittivät saada minut kovasti takapakkiiin jääneen oppilaan oikeille raiteille. Kaikki oli kerrattava, että joten kuten pärjäsi. Lujille otti ja olen tavallaan iloinen kun piti jättää kesken rahapulan takia. Kun nyt ajattelen tuota aikaa, niin oli kuin olisi siirretty ensimmäiseltä luokalta suoraan seitsemännelle. Olin ollut kuin horroksissa kuusi vuotta. Nyt tuli herätys ja oli ihmeen hyvä, että tuli, sillä tulin vakavasti huomamaan tietojeni vajavaisuuden. Sain kuitenkin niin suuren avun ja ohjauksen, että loppujen lopuksi Turusta tuli kolmas koulukaupunki. Sain kuin sainkin opintoni siltä kohdalta päätökseen.

Siitä iloitsen yhä. Opinnot eivät ole vielääkään päättyneet. Lisää on tietoja joka päivä hankittava. Se on tärkeintä ihmiselle niinkauan kuin elää.

Tahdon vielä muistella kolmea erikoisen hyvää luokkatoveriani Viipurin ajoilta. Kirsti Balthasar, josta en nyt tiedä mitään. Irja Polen, joka on siirtynyt iäisyyteen. Irja Rätty nyk. Blomqvist elää yhä. Asuu Helsingissä ja olemme yhä vielä kirjeenvaihdossa. Hänenkin jo 79-vuotias ja myös leski, joten yhteisymmärrys on suuremmoinen. Irja kävi luonani Kiviniemessä usean kerran. Eräänä jou-

Sakkolan sotainvalidien ja veteraanien vuosikokous

Sakkolalaiset sotainvalidit ja veteraanit kokoontuivat 29. 3. 1987 joka-vuotiseen kokoukseensa hotelli Tammerissa Tampereella. Olosuhteet huomioon ottaen oli meitä kokoon-tunut runsaasti päättämään asioista jotka koskettelevat meitä läheisesti juuri tänä kesänä.

Virallisten asioiden käsittelyn tul-tua läpi viedyksi, oli esillä uuden joh-tokunnan valinta.

Puheenjohtaja Martti Karosen esi-tettyä tämän vuoden toiminta tavoit-teet, niin kokous päätti pitää johto-kunnan ennallaan. Puheenjohtajana jatkaa Martti Karonen Tampereelta, varapuheenjohtajana edelleen Risto Jääskeläinen Pirkkalasta, raha-asiat hoitaa Aune Karonen Tampereelta, sihteerin tehtävät uskottiin vielä vuo-deksi Lauri Lampulle Valkeakoskel-ta, johtokuntaan, eli kyläkuntien edustajiksi seuraavat: Viljo Purontaa Vesilahti, Väinö Tenkanen Vantaa, Aarne Naskali, Reino Volanen ja Väi-nö Viskari Lempäälästä, Aadolf Erä-ranta, Heimo Viskari Orivedeltä, Ar-vi Tiinus Toijalasta, Aleks Ollikainen Ruovesi, Aarne Karvanen Huittis-

luna ajoimme Suvannon jäätä myö-ten joulukirkkoon. Kyydin antoi Uo-sukaisen Viljo ja Irja oli mielissään saadessaan kokea oikean maalaisjou-lun tunnelman asiaan kuuluvine kilpa-ajoihin kirkosta palatessa. Se-hän kuului joulukirkkomatkaan hauskana tapauksena.

Viipurin ajoilta on paljon muisto-ja joskin opintojen vaikeus tuotti jos-kus hankaluutta. Nyt vuosikymme-nien jälkeen silloiset vaikeudet hy-myilyttävät. Muistot ovat hyvät ja rikkaat, sillä "Viipuria ei toista ole tehty päälle maan."

Klaudia

ta, Ilmari Loponen ja Eino Sulervo Tampereelta. Tilintarkastajat edelleen

Erkki Loponen Pirkkalasta ja Toivo Koiranen Lempäälästä.

Nyt alkaa uudella johtokunnalla täysi työ, koska ensi elokuussa pidet-tävät Sakkola-juhlat 1 ja 2 päivänä elokuuta ovat juuri meidän huole-namme ja koska kyseessä on myös Suvanto-säätiön 40-vuotisjuhla, on meidän kaikkien yhdessä koottava voimavaramme juhlien onnistumi-seksi.

Työtä on jo tehty ja asiat ovat tä-hän saakka hyvässä järjestyksessä. Suvanto-säätiön johdon kanssa olemme jo pitkälti sopineet Sakkola-juhlien järjestelyistä.

Juhlista on jo kerrottu Suvannon Seudussa ja vielä palaamme asiaan tässäkin numerossa lähemmin.

Kokouksen päätyttyä ruokailimme ja toivotimme hyvää kesää kaikille ja työn iloa veteraanien vaimoille! Se-kä kaikille henkilöille jotka tekevät työtä sotainvalidien hyväksi! Puheen-johtaja pyysi, että jos joillakin on epäselviä asioita kyseisistä asioista niin sopii ottaa yhteys Martti Karo-seen Tampereen Ruskoon.

Sihteeri toivottaa tapaamisiin Sakkola-juhlissa Tampereella!

Kotiseudulle

*Kevät sinne taasen saapuu
Karjalahan kaunoiseen.
Missä lasna laulettiin
sekä leikit leikittiin.*

*Käet siellä kilvan kukkui
sekä linnut liversi.
Siellä vaarat, valkovuokot,
Mit' ei missään muualla...
Siellä taivas sinisemmän
siinsi kilpaa sinivuokkojen.*

*Lehdot siellä leppeästi,
kevät tuules soitteli.
Odotellen kesää kohta
saapuvaa.*

*Sinne aina joka kevät
unelmissain matkan teen.
Kuljen kujat, sekä polut.
Vaarat myöskin vaellan.*

*Kaunis olit kotiseutu.
Kiitos siitä Luojalle!*

Lapsuuskevät

*Kevätahava
käy päälle.
Vesi nousee
järven jälle.*

*Viehkatiellä
tumma viiru.
Kulkijalla
kohta kiiru.*

*Polttopuita
polle kiskoo.
Kevät lumi
kuormaa viskoo.*

*Kaksi lasta
koulutiellä
järven jäällä
tarpoo siellä.*

*Nälkä kurnii
vatsan nurkkaa.
Nahakenkään
vei turskaa.*

*Lähestyvät
kotirantaa.
Ikkunasta
äiti tarkkaa.*

*Keittoruokaa
eteen kantaa.
Kuivat sukat
jalkaan antaa.*

*Kevätuuli
tupaa kiertää.
Suvannolla
jääitä hiertää.*

Elsa Tuokko

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE

Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739 541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1987 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

Vastaava toimittaja Viljo Puron-
taa.

Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.